

Buletin CDA nr. 10

U
T

CDA

Workshopuri pedagogice și Granturi didactice la UVT

În acest număr:

- 01. Workshopurile CDA**
- 02. Granturile Didactice UVT**
- 03. Invitație la Workshopurile
și Granturile Didactice 2023**

Pentru a susține implementarea RCL în UVT, echipa Centrului de Dezvoltare Academică (CDA) din UVT, a dezvoltat câte un workshop specific pentru fiecare concept pedagogic care stă la baza modelului. Aceste workshopuri au ca scop *pregătirea cadrelor didactice din UVT pentru a implementa eficient modelul RCL în cadrul procesului de predare - învățare - evaluare.*

La Universitatea de Vest din Timișoara (UVT), pentru a promova învățământul centrat pe student și dezvoltarea de competențe a fost dezvoltat *Modelul Reflexiv - Colaborativ de Instruire* (RCL). RCL este un model de instruire inovativ, care combină concepte pedagogice moderne, precum: *modele de instruire, aliniere curriculară, rezultate autentice ale învățării, învățare colaborativă, învățare reflexivă și modalități de stimulare a interesului pentru studiu al studenților*. Toate acestea au fost armonizate într-un sistem coerent de instruire și învățare, care se încadrează în paradigma învățământului centrat pe student.

Complementar, anual, CDA organizează o competiție de granturi didactice care premiază cadrele didactice care se implică activ în implementarea RCL în activitățile didactice din UVT.

Anul trecut, pe parcursul a trei luni (septembrie - octombrie - noiembrie, 2022), au fost livrate către cadrele didactice din UVT 18 workshopuri, câte trei livrări pentru fiecare componentă a modelului RCL: RCL - **Model de instruire** (28 de participanți), **Autenticitatea rezultatelor învățării** (25 de participanți), **Alinierea curriculară** (23 de participanți), **Experiențe de învățare reflexivă** (23 de participanți), **Experiențe de învățare colaborativă** (31 de participanți), **Stimularea interesului pentru studiu al studenților** (35 de participanți). În aceasta primă sesiune de livrare (toamna 2022), au fost înscrise în total 80 de cadre didactice universitare care au participat la cel puțin o sesiune de workshop. În toamna acestui an, 2023, are loc a două sesiune de livrare a workshopurilor RCL. De data aceasta, pe lângă abordarea clasică în care workshopurile sunt oferite către toată comunitatea UVT, o serie de workshopuri a fost reorganizată și va fi livrată doar către membrii Departamentului de Management și Antreprenariat din cadrul Facultății de Economie și Administrare a Afacerilor a UVT.

În acest număr al Buletinului CDA (BCDA) sunt prezentate cele șase workshopuri și competiția de granturi didactice. Pentru fiecare workshop, cât și pentru competiția de granturi didactice sunt evidențiate și mărturiile ale participanților.

01

Workshopurile CDA

În toamna aceasta (septembrie - noiembrie, 2023), cele șase workshopuri sunt livrate într-o formă nouă, adaptată, ca urmare a integrării feedbackului oferit de participanții de anul trecut. Scopul nostru este să oferim oportunitatea mai multor CDU din UVT să descopere abordarea predării centrată pe student, integrată în modelul RCL.

Formatul unui workshop este de maxim 3h, dintre care o oră și jumătate este centrată pe aspectele teoretice, iar după o pauză de 10 minute, în a doua parte a workshopului, cadrele didactice vor fi încurajate să participe la activități practice, prin care să aplice aspectele teoretice discutate anterior. Workshop-ul este livrat în *format RCL – seminar* și urmărește să evidențieze legătura conceptului central al workshopului cu modelul RCL. Într-o sesiune de workshop, *numărul maxim de participanți este de 15*.

Pentru finalizarea unui workshop, participanții trebuie să încarce proiectul de activitate elaborat în cea de a doua jumătate a workshopului pe platforma de E-learning a CDA. Fiecare participant care *finalizează un workshop* primește **certificatul CDA de participare și 2 puncte de formare CDA**. Punctele de formare CDA pot fi utilizate pentru înscrierea în competiția de Granturi didactice din cadrul UVT. Cadrele didactice au nevoie de un minim de 10 PF-CDA, cumulate în urma participării la activitățile de formare oferite de CDA. Punctele sunt transferabile de la un an la altul.

RCL – Model de instruire

Modelele de instruire sunt proceduri de tip pas cu pas care ne permit organizarea activităților didactice în secvențe de instruire ce facilitează procesul de învățare și-l direcționează spre obiectivele instructiv-educative vizate.

De asemenea, acestea ne ajută să organizăm în mod clar instruirea, valorificând în practica pedagogică evidențe de actualitate atât despre învățare, cât și despre cel care învață (în cazul nostru studentul). Proiectarea detaliată a activităților instructiv-educative și acțiunile de instruire clare și ușor de înțeles sunt asociate puternic cu rezultate academice pozitive (Schneider & Preckel, 2017).

Workshopul este format din două părți: o parte teoretică și una practică. În prima parte, dezbateră teoretică, vă propunem să vă familiarizați cu RCL ca model de instruire în mediul universitar, observând legătura sa cu modele de instruire clasice, fundamentele sale teoretice și premisele pe care își bazează eficiența. În cea de a doua parte, aplicativă, veți utiliza modelul RCL pentru a proiecta și pregăti în detaliu, în colaborare cu ceilalți participanți și cu formatorii, o activitate didactică (curs/seminar/laborator) pe care urmează să o susțineți, ca parte a activității dumneavoastră didactice curente, în săptămânile ce vor urma după desfășurarea workshopului.

Câteva păreri ale participanților:

- „Informații utile și relevante pentru aplicarea modelului. Faptul că în timpul workshopului s-a folosit RCL pentru mine a fost edificator pentru viitoarea proiectare a activității.”
- „Bună structurare a activităților, astfel încât să oglindească o activitate didactică pe model RCL. Totul clar enunțat și riguros urmărit. Mi-a plăcut.”
- „Workshopul a oferit informații relevante, bibliografia a fost actuală și de folos. Am apreciat capacitatea domnului profesor de a explica și de a facilita activitățile. Timpul workshopului a fost puțin prelungit, ceea ce este dificil vineri seara.”

03

Autenticitatea rezultatelor învățării

Workshopul are în vedere o reflecție colaborativă despre importanța formulării de rezultate autentice de învățare pentru disciplinele predate la nivel universitar. Vom lua în discuție cei trei piloni necesari pentru o învățare experiențială și vom lega conceptul de autenticitate de cel de reflecție și colaborare.

Workshopul este format dintr-o parte teoretică și una aplicativă. În prima parte a workshopului, pornind de la diverse situații de reflecție, facilităm familiarizarea cu conceptele de autenticitate, rezultat autentic al învățării, indicatori de rezultat, rolul lor în fișa disciplinei și importanța acestora în procesul educațional. De asemenea, în cea de a doua parte, workshopul propune activități practice în care, plecând de la un context specific, dumneavoastră veți formula atât rezultate autentice ale învățării, cât și indicatorii de rezultat aferenți unuia dintre rezultate, pentru o disciplină pe care o predați. Ulterior, pornind de la o grilă dată, veți evalua munca realizată de alți doi colegi participanți la workshop, oferind feedback intercolegial, pe lângă cel oferit de formatori. În urma parcurgerii workshopului „Autenticitatea rezultatelor învățării” veți ști cum să integrați rezultate autentice ale învățării, cât și indicatorii de rezultat aferenți în procesul de evaluare descris în Fișa disciplinei.

Câteva păreri ale participanților:

- „Mulțumim pentru atmosfera prietenoasă creată și pentru ”știința” împărtășită pozitiv! Sub influența studentului ”pragmatic” - în legătură cu claritatea și mai mare, cu care vom putea comunica de acum studenților modalitatea de evaluare și conținutul acesteia.”
- „Ar fi bine dacă ar fi organizate și workshopuri cu cadrele didactice care predau unei specializări, pentru alinierea curriculară. Astfel s-ar corela disciplinele predate și ar fi mult mai compact pentru studenți.”
- „Echipă foarte faină și atmosferă faină! Chiar dacă nu ne-am încadrat, cred că era timp/loc de mai multe discuții din experiența participanților. Partea cu implementarea acestor rezultate/indicatori necesită destul de mult timp și nu toate disciplinele cred că se pot „traduce” în astfel de indicatori foarte concreți și pragmatici, însă per ansamblu demersul ar fi util pentru clarificarea disciplinei atât pentru profesor, cât și pentru student.”

04

Alinierea curriculară

Una din cele mai mari provocări pentru cadrele didactice este aceea de a face vizibilă studenților disciplina de învățământ, în termeni de utilitate, relevanță, traseu de învățare și modalități de evaluare. Workshopul nostru are ca element central conceptul de *Aliniere curriculară constructivistă* dezvoltat de John B. Biggs (1996) și propune un context de învățare colaborativ-reflexiv în care vom răspunde împreună la următoarele întrebări: „Ce este alinierea curriculară?”, „De ce este alinierea curriculară importantă?”, „Cum realizăm alinierea curriculară în cadrul disciplinelor pe care le predăm?”.

Workshopul este structurat în două părți, fiecare parte având alocată o oră și jumătate. În prima parte, vom discuta conceptele teoretice necesare pentru a răspunde la întrebările adresate anterior. În a doua parte a workshopului, ne vom concentra pe aplicabilitatea conceptelor teoretice prezentate anterior, moment în care fiecare dintre dumneavoastră veți realiza alinierea curriculară pentru o disciplină pe care o predați, corelând rezultatele învățării cu sarcinile de evaluare, respectiv cu activitățile de predare - învățare.

Câteva păreri ale participanților:

- „A fost un workshop bine structurat, cu materiale atractive (video) și momente de reflecție provocatoare. Cel mai mult mi-a plăcut abordarea, realistă (trașantă, neidealizantă), cu trimitere la probleme de obicei eludate și cu exemple concrete. Discuții la obiect, sarcini clare, explicații punctuale.”
- „Felicit doamnele formator, au avut disponibilitate, ne-au încurajat și ajutat să înțelegem cele prezentate.”
- „Este de apreciat atmosfera creată de formatori și disponibilitatea acestora de a răspunde tuturor întrebărilor.”
- „Mi-ar plăcea să mai continue aceste workshopuri.”

05

Experiențe de învățare reflexivă

Învățarea reflexivă îmbunătățește performanța studenților (Radovic și colab., 2021), facilitează învățarea de profunzime (Tsingos et al., 2015), îi ajută să ajungă la o mai bună înțelegere a conceptelor și la rezultate autentice ale învățării.

Workshopul nostru intitulat „Experiențe de învățare reflexivă” oferă un cadru conceptual menit să faciliteze proiectarea, implementarea și evaluarea experiențelor de reflecție în învățământul superior și aduce în prim-plan metode, instrumente și activități practice ce pot fi rezolvate și discutate în clasă.

Workshopul este constituit din două părți: o oră și jumătate centrată pe aspectele teoretice, urmată de o oră și jumătate de activități practice. În prima parte, ne-am propus să

răspundem împreună la următoarele întrebări: „Ce înseamnă reflexivitatea în procesul didactic universitar și cum o putem practica cu succes?”, „Care sunt beneficiile reflexivității pentru profesori și studenți?”. În a doua parte, veți avea oportunitatea de a proiecta activități didactice care să stimuleze reflexivitatea studenților în cadrul unei discipline predate de dumneavoastră, utilizând instrumentele aferente, oferite în prealabil de formatori. Activitățile sunt structurate după modelul RCL, încurajând oferirea de feedback intercolegial, alături de feedbackul oferit de formatori. Finalizarea activității propuse și încărcarea materialelor aferente ei pe platforma de E-learning CDA reprezintă evaluarea finală în cadrul acestui workshop.

Câteva păreri ale participanților:

- „Workshopul a fost excelent atât din punct de vedere teoretic cât și practic, iar cei care l-au organizat au încercat să ne arate aplicarea practică pentru toate domeniile noastre de predare, ceea am apreciat foarte mult, însă din păcate aplicarea gândirii reflexive depinde foarte mult și de disponibilitatea studentului.”
- „Sper să aibă cât mai multe persoane acces la aceste informații și deschiderea de a le asimilia/aplica. A fost foarte fain!”

06

Experiențe de învățare colaborativă

Competență necesară oricărui absolvent de învățământ superior din secolul XXI, colaborarea are un rol important, atât în ceea ce privește rezultatele academice, cât și în încadrarea viitoare pe piața muncii. Deși învățarea prin colaborare este deseori utilizată în învățământul universitar, de multe ori, în practică, nu se obțin rezultatele scontate. Dacă sunteți interesați de implementarea activităților colaborative într-o manieră eficientă, vă invităm la acest workshop format din două părți (o parte teoretică și una aplicativă). În prima parte, vom explora hands-on, pentru diverse medii de învățare, cele mai importante aspecte privind:

tipologia activităților de învățare colaborativă, modalitățile de structurare și evaluare ale acestora, precum și provocările inerente. În partea a doua a workshopului, dumneavoastră veți structura o activitate de învățare colaborativă pentru o disciplină proprie, în corelare cu unul dintre rezultatele învățării din fișa disciplinei, construind totodată modalitatea de evaluare aferentă. Prin reflecție individuală și de grup, veți putea identifica elementele cheie ale unei secvențe colaborative și modalitățile de eficientizare a acesteia.

Câteva păreri ale participanților:

- „Am apreciat deschiderea formatorilor către noi perspective de gândire și relaționarea cu aceștia.”
- „Pentru mine, deoarece nu mă prea pricep la metode de predare online și am venit și fără laptop a fost mai greu de a participa activ la acest workshop. [...] Pentru viitor mi-aș dori un workshop de prezentare a metodelor de predare online.”
- „Echipa de formatori este foarte bine pregătită.”

Stimularea interesului pentru studiu al studenților

Adesea auzim următoarea afirmație în mediul academic: "Studenții mei nu sunt interesați de nimic și nu se implică în activitățile interactive pe care le propun.". Literatura de specialitate susține însă că interesul poate fi declanșat la orice vârstă și în toate fazele de interes, acesta fiind predictiv atât pentru motivația studenților pentru studiu, cât și pentru implicarea lor în activitățile academice (Renninger și Hidi, 2022). În cadrul acestui workshop, ne propunem să răspundem la următoarele întrebări: „Ce înseamnă interesul pentru studiu și cum poate fi el stimulat?“, „Este acesta la îndemâna profesorului universitar?“, „Ce aspecte ar trebui luate în considerare în proiectarea unei activități interesante?“.

Formatul workshopului este unul interactiv, bazat pe modelul RCL, construit din două părți: una teoretică și una aplicativă. În prima parte, vom discuta despre clasificarea interesului și etapele dezvoltării lui, declanșatorii interesului, condițiile și mediul în care acesta apare. Dumneavoastră veți realiza o hartă conceptuală cu modalități concrete de stimulare a interesului. În partea a doua, vom realiza un studiu de caz, stimulând creativitatea în găsirea de soluții pentru stimularea interesului studenților, utilizând instrumentele oferite și teoria discutată anterior. În final, veți proiecta o schiță de activitate menită să stimuleze interesul studenților dumneavoastră pentru un viitor curs/seminar/laborator.

Feedback 2022

- „Am apreciat efortul formatorilor de a livra idei pe care le-au analizat și înțeles înainte și de a motiva discuțiile din grup. [...] Per ansamblu, mi-a făcut plăcere participarea la acest WS, de la conținuturi până la partea de relaționare interpersonală și dinamica grupului. Mai mult, consider că informația este foarte utilă și poate fi aplicată în activitatea curentă de predare. Va mulțumesc!“
- „Consider că tema workshopului este de actualitate și prezintă un real interes și cred că mă va ajuta în procesul de predare. Felicitări echipei!“
- „Centrarea mai mult pe aplicații practice, corelate imediat cu elemente cheie (o mai scurtă prezentare teoretică).“

08

Competiția de Granturi Didactice

Începând cu anul 2020, UVT organizează anual Competiția Granturi Didactice UVT. Scopul acestei competiții este să stimuleze implementarea modelului reflexiv-colaborativ de instruire (RCL) în activitățile didactice desfășurate în cadrul programelor de studii oferite de UVT. Anual se propun în competiție minimum 12 granturi didactice, fiecare în valoare de 5.000 RON.

Câștigarea grantului didactic presupune participarea la activități de schimb de bune practici didactice și implementarea RCL în activitățile didactice la o disciplină aleasă de către fiecare câștigător de grant. Formatul de implementare al granturilor didactice s-a modificat de la an la an în funcție de feedback-ul participanților. Astfel, la ediția din 2022, câștigătorii de granturi au fost grupați în echipe de tutorat în funcție de specializarea câștigătorului de grant. În fiecare echipă au fost incluși între unu și trei câștigători de grant, unul sau doi experți CDA seniori și un asistent de formare CDA. Pe parcursul semestrului, câștigătorii de grant didactic au realizat proiecte de activitate utilizând modelul RCL, au asistat la activități ale colegilor câștigători de grant didactic și au beneficiat de feedback din partea echipei CDA. După fiecare activitate de instruire observată de întreaga echipă

de tutorat, au avut loc sesiuni de analiză și feedback colegial. La finalul semestrului, câștigătorii de grant au avut de construit un portofoliu de activitate. Pentru evaluarea efectului competiției de granturi didactice, anual, au fost organizate studii de cercetare evaluativă. Pe baza rezultatelor acestor studii au fost luate decizii de îmbunătățire a formatului implementării granturilor didactice. Până în acest moment, s-au materializat următoarele studii: un articol publicat la Revista de Pedagogie (Balan și alții, 2023), trei prezentări în cadrul Conferinței Naționale de Cercetare în Educație (CERED, București 2022 și Cluj-Napoca 2023), precum și o prezentare în cadrul prestigioasei conferințe internaționale organizată de The European Association for Research on Learning and Instruction, EARLI 2023, Thessaloniki, Grecia. În paragrafele următoare, prezentăm o scurtă sinteză a principalelor rezultate evidențiate de aceste studii.

Ediția I (2020-2021)

- beneficiarii acestor granturi au raportat o înțelegere mai bună a conceptului „**învățare activă**” în comparație cu omologii lor din grupul de control.
- studenții (a căror profesori au participat la competiția de Granturi Didactice) au evaluat comportamentul profesorului lor în clasă ca având o **șansă mai mare de a stimula învățarea activă** în comparație cu studenții cadrelor didactice din grupul de control, care nu a beneficiat de granturi didactice.
- studenții (a căror profesori au participat la competiția de Granturi Didactice) au considerat, de asemenea, că profesorii lor sunt mai înclinați să utilizeze **metode de evaluare centrate pe student** în comparație cu studenții cadrelor didactice din grupul de control, care nu au beneficiat de granturi didactice.

Ediția a II-a (2021-2022)

- beneficiarii granturilor didactice au manifestat o **abordare** pedagogică semnificativ mai **reflexivă** comparativ cu omologii lor din grupul de control (care nu au participat la competiția de Granturi Didactice), abordare asociată cu un **stil de predare centrat pe student**.
- studenții a căror profesori au beneficiat de granturi didactice au perceput comportamentul didactic al profesorilor lor ca fiind mai stimulat, orientat spre aplicarea prin diverse exerciții practice a cunoștințelor și încurajarea discuțiilor în comparație cu studenții cadrelor didactice din grupul de control, care nu au beneficiat de granturi didactice.

Ediția a III-a (2022-2023)

- beneficiarii granturilor didactice au raportat o **creștere semnificativă a comportamentului didactic centrat pe student**, în special pe stimularea raționamentului studentului pentru determinarea unor schimbări conceptuale.
- datele calitative analizate indică schimbări inclusiv la nivelul concepțiilor despre predare, și anume, la finalul semestrului, beneficiarii de grant didactic au raportat că văd predarea lor ca fiind în mai mare măsură **centrată pe nevoile, colaborarea și dezvoltarea gândirii reflexive** ale studenților.

Principalele rezultate ale studiilor de evaluare a efectului implementării granturilor didactice subliniază că beneficiarii granturilor didactice au reușit să introducă în propria activitate strategii didactice centrate pe student într-o măsură mai mare față de momentul anterior implementării granturilor didactice. Evaluările făcute de către studenți cu privire la comportamentul didactic al profesorilor care au beneficiat de granturile didactice arată o creștere a utilizării metodelor care încurajează învățarea activă. În concluzie, utilizarea elementelor modelului RCL a dat posibilitatea beneficiarilor de grant didactic să implementeze activități de instruire percepute de ei înșiși precum și de studenții lor ca având un grad ridicat de stimulare a învățării active a studenților, unul semnificativ mai mare decât cel anterior implementării granturilor didactice, dar și mai mare în comparație cu grupul colegilor cadre didactice care nu au beneficiat de granturile UVT.

09

Programul workshopurilor și a Competiției de Granturi Didactice 2023

În *Tabelul 1* puteți consulta planificarea workshopurilor ce vor fi susținute în toamna anului 2023. Participarea la workshopuri se realizează pe baza completării unui formular online prin accesarea acestui link ([click aici](#)). De asemenea, cadrele didactice interesate să participe la Competiția de Granturi Didactice 2023-2024 pot depune documentele aferente online, până pe data de 20 noiembrie 2023, ora 23:59 ([click aici](#)).

Tabelul 1: Planificare workshopuri 2023

Denumirea Workshopului	Data în care va avea loc	Forma de livrare	Către cine va fi livrat
Workshop introductiv - participanți - DMA-FEAA	Miercuri, 06.09.2023 11:20 - 12:50	f2f	FEAA-DMA¹
RCL ca model semi-algoritmizat de instruire	Miercuri, 13.09.2023 09:40 - 12:50	f2f	FEAA-DMA1
	Vineri, 13.10.2023 09:40 - 12:50	f2f	UVT
	Vineri, 24.11.2023 09:40 - 12:50	f2f	UVT
Autenticitatea rezultatelor învățării	Vineri, 20.10.2023 13:00 - 16:10	f2f	FEAA-DMA1
	Vineri, 27.10.2023 13:00 - 16:10	f2f	UVT
	Vineri, 10.11.2023 14:30 - 17:50	online	UVT

Aliniere curriculară	Joi, 21.09.2023 09:40-12:50	f2f	FEAA-DMA1
	Vineri, 27.10.2023 16:20 - 19:30	f2f	UVT
	Vineri, 24.11.2023 16:20 - 19:30	f2f	UVT
Experiențe de învățare reflexivă	Vineri, 22.09.2023 11:20 - 14:30	f2f	UVT
	Vineri, 06.10.2023 16:20 - 19:30	online	FEAA-DMA1
	Vineri, 24.11.2023 13:00 - 16:10	f2f	UVT
Experiențe de învățare colaborativă	Marti, 12.09.2023 15:00 - 18:10	f2f	UVT
	Marti, 17.10.2023 16:20 - 19:30	f2f	UVT
	Vineri, 27.10.2023 16:20 - 19:30	online	FEAA-DMA1
Stimularea interesului pentru învățare	Joi, 28.09.2023 14:40 - 18:00	f2f	FEAA-DMA1
	Marti, 10.10.2023 16:20 - 19:30	f2f	UVT
	Miercuri, 25.10.2023 16:20 - 19:30	f2f	UVT

Note: FEAA-DMA = Departamentul de Management și Antreprenoriat din cadrul Facultății de Economie și Administrare a Afacerilor

Bibliografie

Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher education*, 32(3), 347-364.
Newsletter data – CDA. (n.d.).
https://cda.uvt.ro/data/newsletter_data/

Radović, S., Hummel, H. G. K., & Vermeulen, M. (2021). Design-based research with mARC ID model: designing experiential learning environments. *Learning Environments Research*, 25(3), 803–822.
<https://doi.org/10.1007/s10984-021-09394-7>

Renninger, K.A. & Hidi, S.E. (2022). Chapter Six - Interest: A unique affective and cognitive motivational variable that develops, Editor(s): Andrew J. Elliot, *Advances in Motivation Science*, Elsevier, Vol. 9, pg. 179-239.
<https://doi.org/10.1016/bs.adms.2021.12.004>

Schneider, M., & Preckel, F. (2017). Variables associated with achievement in higher education: A systematic review of meta-analyses. *Psychological bulletin*, 143(6), 565.

Tsingos, C., Bosnic-Anticevich, S., & Smith, L. (2015). Learning styles and approaches: Can reflective strategies encourage deep learning? *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 7(4), 492–504.
<https://doi.org/10.1016/j.cptl.2015.04.006>

